

Frankenskamp 4 3848 DE Harderwijk

T 0341- 426704 - directiebron@stichtingvco.nl - www.debronharderwijk.nl

Medicijn verstrekking en medische handelingen protocol

CBS DE BRON, EEN SCHOOL MET MEERWAARDE.....

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Het kind wordt ziek op school
3. Het verstrekken van medicijnen op verzoek
4. Medische handelingen
5. Medicijnverstrekking op school

Bijlage:

- Toestemmingsformulier medisch handelen
- Verklaring instructie medisch handelen
- Toestemmingsformulier verstrekken van geneesmiddelen

Inleiding

Personeel op school wordt regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. (Voor de leesbaarheid van het stuk zullen we hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s) en verzorger(s) bedoelen).

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van leraren gevraagd zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie. Het is te verwachten dat wij als school in de toekomst vaker te maken zullen krijgen met een verzoek van ouders tot medisch handelen.

De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) kent twee soorten handelingen:

- De “voorbehouden handelingen¹”:
Handelingen die iemand die geen medische scholing heeft gehad niet zomaar mag uitvoeren (b.v. toedienen van insuline).
- De “niet voorbehouden” handelingen:
Handelingen die zonder medische scholing kunnen worden verricht.
Het is goed dat de schoolleiding zich realiseert dat het, met het verrichten van dergelijke handelingen, een aantal verantwoordelijkheden aanvaardt.
Teamleden begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn.

¹ Voorbehouden handelingen zijn die handelingen die door een ondeskundige uitvoering een aanmerkelijk risico voor de patiënt vormen. Deze handelingen mogen alleen verricht worden als daartoe op basis van de wet een bevoegdheid bestaat. Het gaat hierbij om het beroepsmatig verrichten van handelingen. Het is dus wel toegestaan om als onbevoegde, in de privé-situatie, een voorbehouden handeling te verrichten. Bijvoorbeeld thuis je kind een insuline-injectie toedienen. Ook in een noodsituatie mag een onbevoegde voorbehouden handelingen uitvoeren.

Er zijn drie te onderscheiden situaties:

- Het kind wordt ziek op school
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek
- Medische handelingen

De eerste situatie laat de school en de leerkracht geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de leraar moet direct bepalen hoe hij moet handelen.

Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling.

Hierna wordt elk onderdeel beschreven.

2. Het kind wordt ziek op school

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden of hard vallen bij het spelen/gymmen.

In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen.

Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is naar huis moet.

De leerkracht zal, in geval van ziekte/ongeval, altijd contact op nemen met de ouders (of door ouders aangewezen vertegenwoordigers) om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.).

Als er niemand te bereiken is zal de leerkracht de situatie moeten inschatten: kan het kind op school blijven of moet er een arts geraadpleegd worden. Dit wordt gedaan in overleg met directie en/of BHV-ers.

Bij twijfel zal er altijd een arts geraadpleegd worden.

In sommige bepaalde gevallen zal de leerkracht constateren dat het kind gebaat is bij een eenvoudig middel.

Vanuit school worden alleen "uitwendige" middelen gebruikt zoals pleisters, jodium, "anti-insektenbeet-zalf", "anti-blauwe-plekken-zalf" ed.

Vanuit school worden **geen** aspirines of andere pijnstillers gegeven zonder toestemming van ouders.

3. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, of zetabletten bij toevallen.

Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een leraar deze middelen wil verstrekken.

Ouders geven dan toestemming aan de leerkracht om deze medicijnen te verstrekken. Deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd (zie bijlage:

Toestemmingsformulier) In dit toestemmingsformulier wordt beschreven om welk soort medicijn het gaat, in welke hoeveelheden het toegediend dient te worden, hoe vaak en op welke wijze.

Verder wordt er vastgelegd over welke periode de medicijnen verstrekt moeten worden, de wijze van bewaren en de vervaldatum. Ouders zorgen ervoor dat er op tijd nieuwe medicijnen op school zijn.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode wordt regelmatig met ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende medicijn gebruik op school.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn wordt er direct gebeld met de huisarts of specialist in het ziekenhuis.

Bij het ondertekenen door de ouders van het formulier: verstrekken van medicijn op verzoek, erkennen zij dat de leerkracht niet aansprakelijk gesteld kan worden als een kind weigert de medicijnen in te nemen, er iets fout gaat bij de toediening o.i.d.

4. Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan schoolleiding en leraren vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. In zeer uitzonderlijke situaties, bijvoorbeeld als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de school gedaan.

Bevoegdheid

Een leerkracht is geen zorgprofessional en is dus volgens de wet BIG niet bevoegd tot medisch handelen.

Bepaalde handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Bevoegdheid kan dus na degelijke instructies wel worden verleend. Hij geldt dan niet voor de school, maar voor de individuele leerkracht (of ander niet-medisch geschoold personeel) die de instructies heeft/hebben gevolgd. De keuze om medisch te handelen is aan de individuele leerkracht, mits de schoolleiding en bestuur, hiervoor toestemming hebben verleend. Als een school kiest voor medisch handelen is het gezien de aansprakelijkheid noodzakelijk te handelen volgens het VCO Harderwijk-Hierden beleid en ons protocol: **Medicijn verstrekking en medische handelingen protocol CBS De Bron Harderwijk**. Naar de ouders moet duidelijk gecommuniceerd te worden dat wanneer het geïnstrueerde personeelslid ziek is of vertrekt, de mogelijkheid om de afgesproken zorg te bieden in principe vervalt.

Verantwoordelijkheden

Er is in beginsel **geen** sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en de school; ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid. De school is vanaf het begin duidelijk over waar de school staat wat betreft medische handelingen en de wederzijdse

verwachtingen. In principe neemt de school slechts kennis van de medische informatie, de ouders/verzorgers regelen zelf de medische zorg op school; de school verricht geen handelingen. Voor het overdragen van de bevoegdheid tot medisch handelen is toestemming van de ouders nodig (zie **Toestemmingen formulier**

MEDISCHE HANDELINGEN) en **een bekwaamheidsverklaring van de arts** die verantwoordelijk is voor de medische begeleiding van de specifieke leerling.

Voor het personeel is het noodzakelijk dat zij voldoende weten om adequaat te kunnen handelen indien zich voorzienbare incidenten kunnen voordoen.

De groepsleerkracht is de eerst verantwoordelijke voor het contact met de leerling en ouders/verzorgers. Deze laat zich uitgebreid informeren door de ouders en geeft een helder beeld van wat van de school verwacht kan en mag worden en wat er van de ouders wordt verwacht. De groepsleerkracht informeert andere betrokkenen die lesgeven aan het kind en geeft zo nodig (handeling)adviezen.

Aansprakelijkheid

Het aannemen van andere verantwoordelijkheden zorgt, zoals eerder genoemd, ook voor andere aansprakelijkheden.

Daarom moet een leraar een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leraar en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een leraar in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

De directie van CBS De Bron Harderwijk en de bestuurder van de VCO H&H is weer verantwoordelijk voor datgene wat de leraar doet. De directie van CBS De Bron Harderwijk en de bestuurder moet kunnen bewijzen dat een leraar voor een bepaalde handeling bekwaam is.

Een leraar die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht – is niet bekwaam om deze handeling te mogen uitvoeren.

Een leraar die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handelingen verricht, is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling).

De directie van CBS De Bron Harderwijk en de bestuurder kunnen op hun beurt eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Het kan zijn dat bij de beroepsaansprakelijkheid de risico's die zijn verbonden aan deze medische handelingen niet zijn meeverzekerd. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, omdat wanneer de verzekeraar van een en ander op de hoogte wordt gesteld, hij deze risico's kan meeverzekeren, eventueel tegen een hogere premie en onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld een bekwaamheidsverklaring).

In geval van een calamiteit

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen stel u dan direct in verbinding met de huisarts en/of specialist van het kind. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand heeft, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van het kind. Geef verder door naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij het kind waarneembaar zijn.

Wanneer de school besloten heeft medisch te zullen handelen

Medisch handelen:

1. Ouders dienen verzoek in bij de school tot medisch handelen door de school.
2. Leerkracht, IB en directie zijn op de hoogte van het verzoek.
3. De school handelt naar het beleid van CBS De Bron Harderwijk en de interne afspraken in deze.
4. De leerkracht, IB en de directeur nodigen de ouders uit voor een gesprek, waarin de ouders volledige informatie verschaffen m.b.t. de gewenste medische handeling(en).
5. De leerkracht maakt een verslag van dit gesprek en stelt de IB en leidinggevende op de hoogte van de inhoud.
6. Beiden gaan akkoord met de inhoud.
7. De leerkracht neemt in overleg met de leidinggevende en IB een besluit aangaande het verzoek.
8. De leidinggevende legt het besluit voor aan de bestuurder en vraagt om toestemming dit uit te voeren.
9. De bestuurder neemt contact op met de verzekeraar van de school/stichting, om er zeker van te zijn dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid gedekt is. Indien dit niet het geval is, reageert de bestuurder accuraat.
10. De bestuurder neemt een besluit en deelt dit schriftelijk mee aan de school.
11. De leerkracht, met IB en leidinggevende, informeert in een vervolgesprek de ouders over het uiteindelijke besluit, vraagt de ouders akkoord te gaan met de inhoud van het verslag van het eerste gesprek. De school zorgt ervoor dat het "toestemmingsformulier medisch handelen" volledig ingevuld en ondertekend is. In dit gesprek worden wederzijdse verwachtingen duidelijk besproken. De ouders en school maken afspraken over de instructie van het medisch handelen.
12. De leerkracht maakt een verslag van dit gesprek.
13. De leerkracht verstrekt ouders, IB en leidinggevende dit verslag.
14. Deze gaan akkoord met de inhoud hiervan.
15. De leerkracht archiveert verslag en verklaring: "medisch handelen" De leerkracht wordt geïnstrueerd.
16. De ouders zorgen voor een bekwaamheidsverklaring van de behandelend arts t.b.v. de leerkracht.

Let op ! De bekwaamheidsverklaring is noodzakelijk voordat de leerkracht tot medisch handelen kan over gaan.

Heeft een leraar **geen** bekwaamheidsverklaring, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade.

17. De leidinggevende stuurt een kopie van de “formulier toestemming medisch handelen” en een kopie van de bekwaamheidsverklaring naar de bestuurder.
18. De leerkracht, met IB, maakt vervolgfafspraken met de ouders en gaat over tot handelen.
19. De leerkracht maakt verslagen van de gesprekken, verstrekt deze aan de ouders, IB en leidinggevende. De leerkracht archiveert.
20. De ouders en IB tekenen voor akkoord met de inhoud. De leidinggevende tekent voor gezien.
21. Veranderingen in het medisch handelen/de medische situatie, kunnen aanleiding zijn voor het herroepen van de gemaakte afspraken. In dat geval treedt het protocol weer in werking.

5. Medicijnverstrekking op school

- 1 als een kind tijdens schooluren (ook tijdens overblijfuren) medicijnen dient in te nemen moet dit altijd gemeld worden bij de leerkracht.
- 2 de leerkracht controleert /informeert of het toestemmingsformulier is ingevuld en getekend.
- 3 een kopie van dit formulier komt in de klassenmap, het origineel in het dossier van het kind.
- 4 de leerkracht bewaart de medicijnen in een medicijnkastje/-doosje.
(leerling mag ze niet in tas, broodtrommel o.i.d. bewaren)
- 5 de medicijnen zitten in een afgesloten medicijnkastje in de groep met daarop de naam van het kind, het tijdstip van toedienen en, indien van toepassing, de hoeveelheid die moet worden toegediend.
- 6 de leerkracht geeft de medicijnen aan het kind.

Frankenskamp 4 3848 DE Harderwijk

T 0341- 426704 - directiebron@stichtingvco.nl - www.debronharderwijk.nl

Toestemmingen formulier Medisch Handelen

TOESTEMMING / VERKLARING:

Hierbij verklaren de ouder(s), verzorgers van,

1. verantwoordelijk te zijn voor het algehele welzijn, waaronder de medische situatie/functioneren van hun kind;
2. zich te realiseren dat de bekwaamheid van de leerkracht niet valt onder de wet BIG;
3. ten alle tijden bereikbaar te zijn;
4. de groepsleerkracht(en) ten alle tijden tijdig en zo volledig mogelijk te informeren over de gezondheid/behandeling van hun kind en mogelijke veranderingen hierin, en te blijven investeren in het overleg met de school;
5. zich te realiseren dat de informatie die zij aan de school verstrekken geen juridische status heeft en is slechts bedoeld als handreiking. De school is slechts ontvanger van de informatie;
6. veranderingen in de medische situatie / t.a.v. het medisch handelingen, kan leiden tot nieuwe afspraken;
7. zich te realiseren dat de gemaakte afspraken m.b.t. medisch handelen persoonsgebonden zijn en op basis van vrijwilligheid zijn gemaakt.

Naam ouder/verzorgers 1:

Naam ouder/verzorgers 2

.....

.....

Handtekening:

Handtekening:

TOESTEMMING TOT HET UITVOEREN VAN MEDISCHE HANDELINGEN

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde „medische handeling” op school bij:

Naam leerling:
geboortedatum:
adres:
postcode en plaats:

Naam
ouder(s)/verzorger(s):
telefoon thuis:
telefoon werk:

Naam huisarts:
telefoon:
naam specialist:
telefoon:

Naam behandeld arts:
telefoon:

Beschrijving van de ziekte waarvoor de „medische handeling” op school bij de leerling nodig is:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Beschrijving van de uit te voeren „medische handeling”/ de behandeling:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

De „medische handeling” moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

.....uur
.....uur
.....uur
.....uur

De „medische handeling“ mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

De manier waarop de „medische handeling“ moet worden uitgevoerd:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eventuele extra opmerkingen:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Datum bekwaamheidsverklaring van de behandelend arts:

.....

(Verklaring is verplicht en moet worden toegevoegd)

INSTRUCTIE MEDISCH HANDELEN	
<i>Instructie van de „medische handeling“ + controle op de juiste uitvoering is gegeven op:..... (datum)</i>	
DOOR:	
<i>Naam</i>	:
<i>Functie</i>	:
<i>van (instelling)</i>	:
AAN:	
<i>Naam</i>	:
<i>Functie</i>	:
<i>Van (naam school en plaats) : CBS De Bron Harderwijk</i>	

Voor akkoord:

Naam ouder/verzorger 1:

Naam ouder/verzorger 2

.....

.....

Handtekening:

Handtekening:

Plaats:

Datum:

Ondergetekenden verklaren kennis te hebben genomen van de inhoud van deze verklaring/toestemming.

Naam betrokken leerkracht/teamlid :

Naam leidinggevende :

Plaats:

Datum:

Frankenskamp 4 3848 DE Harderwijk

T 0341- 426704 - directiebron@stichtingvco.nl - www.debronharderwijk.nl

Toestemmingen formulier VERSTREKKEN VAN GENEESMIDDELEN

TOESTEMMING / VERKLARING:

Hierbij geeft (naam ouder/verzorger)

1:

2:

Ouder(s) /verzorger(s) van (naam kind) :

.....

Geven hierbij toestemming aan: CBS De Bron Harderwijk (leerkrachten leerling) om zijn/haar kind tijdens het verblijf op school het hierna genoemde geneesmiddel/zelfzorgmiddel toe te dienen. De ouders/verzorgers verklaren ten alle tijden tijdig en volledig de betrokken persoon te zullen informeren over veranderingen in de medische situatie t.a.v. het medisch handelen van hun kind. Veranderingen als hierboven genoemd, kunnen aanleiding zijn voor het herroepen van de gemaakte afspraken. In dit geval treedt het protocol weer in werking

Naam geneesmiddel/zelfzorgmiddel:

.....

Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient te worden verstrekt

van (begindatum) :

tot (einddatum) :

bij langdurig gebruik :

houdbaarheidsdatum geneesmiddel/zelfzorgmiddel :

geplande datum evaluatie toediening :.....

Dosering:

Tijdstip:

Uur 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Bijzondere aanwijzingen:

(bijv. ... uur voor/na de maaltijd; niet met melkproducten geven; zittend, op school, liggend, staand)

Wijze van toediening:

(bijv. via mond - neus - oog - oor - huid - rectaal - anders.....)

Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient bewaard te worden op de volgende plaats:

(b.v. koelkast of andere plaats)

Voor akkoord met deze verklaring d.d.

Plaats en datum:

Handtekening (beide) ouders/verzorgers:

Ondergetekenden verklaren kennis te hebben genomen van de inhoud van deze verklaring/toestemming.

Naam betrokken leerkracht/teamlid :

Naam leidinggevende :

Plaats:

Datum: